

Voorwoord

Kars de Graaf
Voorzitter VMR, hoogleraar bestuursrecht en duurzaamheid,
Rijksuniversiteit Groningen

Welkom op de 15e editie van de VMR Actualiteitendag! Zoals u gewend bent en mag verwachten van de VMR Actualiteitendag bent u na vandaag weer volledig op de hoogte van de actualiteiten op het terrein van het milieurecht en het omgevingsrecht. Elf deskundigen praten u bij. Op het programma staan onder meer de actualiteiten en ervaringen met de Omgevingswet, bijvoorbeeld ten aanzien van milieubelastende activiteiten, gebieds- en soortenbescherming, milieueffectrapportage en het waterrecht. Uiteraard ontbreekt het algemeen bestuurs(proces)recht niet en wordt ook ingegaan op omgevingsplannen/Bopa's. Maar er is meer: inzicht in en kennis over de verduurzaming van de gebouwde omgeving, de impact van voorzorg in het civiele (aansprakelijkheids)recht, het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de introductie van klimaattransitieplannen.

Het bestuur van de VMR is bijzonder dankbaar dat elf gerenommeerde deskundigen bereid zijn de VMR Actualiteitendag weer tot een succes te maken en u in één dag bij te praten over de belangrijkste actuele ontwikkelingen in het omgevingsrecht. Ik wens u namens het bestuur een prettige, inspiratieve en leerzame dag toe.

Dit programmaboekje is digitaal beschikbaar gesteld aan de deelnemers. Via het digitale boekje kan de meeste literatuur worden geraadpleegd. U kunt dit boekje ook als pdf downloaden, maar dan zijn de links niet beschikbaar.

Kars de Graaf

Dit programmaboekje is digitaal beschikbaar gesteld aan de deelnemers. Via het digitale boekje kan de meeste literatuur worden geraadpleegd. U kunt dit boekje ook als pdf downloaden, maar dan zijn de links niet beschikbaar.

9.35 - 10.05 Hanna Tolsma - Algemeen bestuursprocesrecht

Hanna Tolsma

Hoogleraar Besluitvorming en rechtsbescherming in het omgevingsrecht, Rijksuniversiteit Groningen

Onderwerp

In deze bijdrage wordt aan de hand van een selectie van jurisprudentie en literatuur een overzicht gegeven van belangrijke ontwikkelingen in het bestuurs(proces)recht. Aan de orde komt onder meer de eerste rechtspraak over vroegtijdige participatie onder de Omgevingswet en verschillende verschenen conclusies van A-G's over diverse bestuursrechtelijke onderwerpen (o.a. vertrouwensbeginsel, art. 6:19 Awb bij ruimtelijke plannen, onderscheid AVV-CBAS en een procedeeverbod bij de bestuursrechter bij misbruik van bevoegdheid).

Literatuur

- M.N. Boeve & J.H.N. Ypinga, 'Participatie in de praktijk: de eerste ervaringen onder de Omgevingswet', **TBR 2024/156**.
- K.J. de Graaf & H.D. Tolsma, 'Evenredigheid 2.0 in de Omgevingswet. Het omgevingsplan en de omgevingsvergunning in het licht van het evenredigheidsbeginsel', **TBR 2024/67**.

Jurisprudentie

- **Vroegtijdige participatie**
Rb Gelderland (vzr.) 11 april 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:2126; Rb Noord-Holland (vzr.) 3 mei 2024, ECLI:NL:RBNHO:2024:3117; Rb Oost-Brabant (vzr.) 29 oktober 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:5114
- **Onderscheid AVV en CBAS**
ABRvS 26 februari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:764 (conclusie A-G's Snijders & Widdershoven)
- **Evenredigheidsbeginsel**
CBb 26 maart 2024, ECLI:NL:CBB:2024:190
- **Vertrouwensbeginsel**
ABRvS 21 augustus 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3420 (conclusie A-G Snijders)
ABRvS 22 januari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:213
- **Toepassing art. 6:19 Awb bij opvolgende ruimtelijke plannen**
ABRvS 29 mei 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2238 (conclusie A-G Nijmeijer)
ABRvS 13 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4599
- **Minder snel spoedeisend belang bij verzoek vovo bestemmingsplan**
ABRvS 12 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4551
- **Procedeeverbod bestuursrechter via civiele rechter?**
Rb Noord-Holland 9 juli 2024, ECLI:NL:RBNHO:2024:6737
Parket bij de Hoge Raad 20 december 2024, ECLI:NL:PHR:2024:1406 (conclusie A-G Snijders)

10.05 -10.35 Valérie van 't Lam - Eerste ervaringen met Bal en MBA

Valérie van 't Lam
Advocaat / Partner Stibbe Amsterdam

Onderwerp

Besproken worden de eerste ervaringen met het Bal en de MBA.

Literatuur

- Yuval Schönfeld, De eerste inhoudelijke jurisprudentie over de Omgevingswet in 2024, **TO 2024/4**
- G.A.H.M. van Ravensteijn, 'Significante milieuverontreiniging' als intrekkingsgrond voor vergunningen, **M en R 2024/95**
- M. van Luttkhuizen LLB & A. Vos. De significante nadelige gevolgen van artikel 10.24 lid 4 Omgevingsbesluit, **M en R 2024/96**
- V.M.Y. van 't Lam en J.R. van Angeren, Gaat de Bal wel rollen? Eerste ervaringen met milieubelastende activiteiten onder de Omgevingswet, in het bijzonder in het Bal en het omgevingsplan, **TBR 2024/157**.
- Collignon, J. Ypinga, N. Walgemoed, De missie tegen emissies: ontwikkelingen op basis van het schone lucht akkoord en nieuwe Europese regelgeving, **TO 2025/1**.

•

Jurisprudentie

MBA

- Rb Oost-Brabant 8 januari 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:26; Rb Oost-Brabant (vzr.) 28 maart 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:1252; Rb Oost-Brabant 15 februari 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:544.

ZZS

- Rb Oost-Brabant 29 mei 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:2252; Rb Den Haag 31 oktober 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:17156; Vz Rb Den Haag 17 november 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:17625.

Vergunning voor de MBA / (aanscherpen) emissiegrenswaarden

- Rb Noord-Holland 22 januari 2025, ECLI:NL:RBNHO:2025:533; Rb Noord-Holland 9 januari 2025, ECLI:NL:RBNHO:2025:190; Rb Oost-Brabant 20 november 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:5576; Rb Gelderland 5 november 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:7605; Rb Gelderland 31 januari 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:425; Rb Oost-Brabant 16 oktober 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:4825; Rb Oost-Brabant 12 april 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:1490; Rb Oost-Brabant 12 december 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:6260; Rb Gelderland 18 februari 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:1282.

Voorzorg

- Rb Den Haag 9 april 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:6657.

Specifieke zorgplicht

- Rb Midden-Nederland 13 augustus 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:4910; Rb Midden-Nederland 12 juli 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:4237; Rb Gelderland 18 februari 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:1311; Rb Rotterdam 14 februari 2025, ECLI:NL:RBROT:2025:1816.

Intrekken vergunning

- ABRvS 22 mei 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2142.

RIE

- HvJ EU 25 juni 2024, ECLI:EU:C:2024:542.

10.35 - 11.05 Elbert de Jong - Voorzorg in het civiele recht

Elbert de Jong

Hoogleraar privaatrecht aan het Utrecht Centre for Accountability and Liability Law (Ucall) en het Molengraaff Instituut voor Privaatrecht.

Onderwerp

De afgelopen jaren is aan de civiele rechter, bijvoorbeeld via de algemeen belangactie, bij verschillende gelegenheden gevraagd de verantwoordelijkheid van de overheid én bedrijven in het milieudomein nader vorm te geven. Tijdens deze presentatie wordt ingezoomd op de betekenis van het voorzorgsbeginsel bij het bepalen van de civielrechtelijke verantwoordelijkheid van zowel de overheid als bedrijven in het beschermen van milieu en de leefomgeving.

Jurisprudentie

- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 10 juli 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:6083
- Rb Limburg, 8 mei 2024, ECLI:NL:RBLIM:2024:2330
- Rb Oost-Brabant, 19 juli 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:3440
- Rb Oost-Brabant, 23 augustus 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:3852

11.05-11.30 PAUZE

Koffie en thee in de zijruimtes

11.30 - 12.00 - Ralph Frins - Actualiteiten Natura 2000/stikstof

Ralph Frins

Universitair hoofddocent Omgevingsrecht, Tilburg University

PRESENTATIE Ralph Frins

Onderwerp

Actuele ontwikkelingen op het gebied van het gebiedsbeschermingsrecht en stikstofdepositie. Naast enkele cruciale uitspraken wordt ingegaan op ontwikkelingen m.b.t. wet- en regelgeving en beleid.

Literatuur

- Onrust, 'Kroniek Natuurbescherming 2024 – Gebiedsbescherming (deel 1)', [BR 2024/60](#).
- F.J. Smit, 'Stikstofdepositie, is elke bijdrage een probleem?', [NBR 2024/461](#).

Jurisprudentie

- ABRvS 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:71
- ABRvS 14 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:625
- ABRvS 4 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3356, 3569 3570 (Stallen)
- ABRvS 2 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3949 (SSRS)
- ABRvS 2 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3981
- ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4923 (Rendac) en ECLI:NL:RVS:2024:4909 (Amer)
- Rb. Den Haag 22 januari 2025, ECLI:NL:RBDHA:2025:578
- ABRvS 26 februari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:750 (GOL III)

27 maart 2025

12.00 - 12.30 Fleur Onrust - Soortenbescherming

Fleur Onrust

Advocaat-partner SIX advocaten

PRESENTATIE Fleur Onrust

Onderwerp

De actualiteiten op het gebied van soortenbescherming worden besproken. Aan de orde komt de reactie van het Rijk op de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake spouwmuurisolatie en Natuurvriendelijk isoleren. Gedragcodes. Ontheffingen op grond van de Wet natuurbescherming en vergunningen voor een flora en fauna-activiteit. Hoe moeten mitigerende en compenserende maatregelen worden beoordeeld bij soortenbescherming. Wanneer wordt een verbodsbepaling overtreden (schadelijke handeling uitgevoerd)? Hoe ver gaat de toets aan de andere bevredigende oplossing en wettelijke belangen bij soortenbescherming? Bestemmingsplannen en omgevingsplannen en soortenbescherming, op welke wijze zijn beide met elkaar verbonden? De (verruimde?) zorgplicht voor soortenbescherming onder de Omgevingswet.

Literatuur

- F. Onrust, Kroniek Natuurbescherming 2024 – Soortenbescherming deel 2, [BR 2024/64](#).

Jurisprudentie

- Rb Gelderland, 19 december 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:9180 (gedragcode Bosbeheer 2022);
- ABRvS 30 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4391 (IJsselwind);
- ABRvS 29 januari 2025, ECLI:N:RVS:2025:340 (Windpark Goyerbrug);
- ABRvS 11 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:5107 (bestemmingsplan Van der Valk hotel);
- ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:5232 (bestemmingsplan Overgeul (ong.) te Mechelen);
- ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:5254 (bestemmingsplan Feanwâlden-Súd).

12.30 - 13.15 uur - LUNCH

13.15 - 13.45 Annette Zebel-Vaudo - Omgevingsplannen/BOPA's

Annette Zebel-Vaudo

Legal manager Rho adviseurs

PRESENTATIE Annette Zebel-Vaudo

Onderwerp

Waarvoor kiest de praktijk bij gebiedsontwikkeling? De BOPA, het wijzigingsbesluit omgevingsplan met TAM-IMRO of het wijzigingsbesluit omgevingsplan met STOP/TPOD?

Gemeenten hebben onder de Omgevingswet verschillende instrumenten tot hun beschikking om een gebiedsontwikkeling mogelijk te maken wanneer deze in strijd is met het omgevingsplan. Het omgevingsplan kan worden gewijzigd. Er is geen verbeelding of plankaart meer. Het omgevingsplan is geheel digitaal. Voor het opstellen en publiceren daarvan kan gebruik worden gemaakt van verschillende technieken: TAM-IMRO of STOP/TPOD. Ook kan de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) worden gebruikt om een ontwikkeling in strijd met het omgevingsplan mogelijk te maken.

De verschillende instrumenten en technieken worden toegelicht. De omgevingsplanactiviteit komt aan bod en ook wordt ingegaan op de relatie met andere activiteiten zoals de Natura 2000-activiteit. De ervaringen die met de toepassing van de verschillende instrumenten en technieken worden opgedaan in de uitvoeringspraktijk staan centraal.

Literatuur

- Pieter van den Brand, 'Omgevingswet-standaard nog maar weinig populair', [Gemeente.nu](https://gemeente.nu), 30 januari 2025

Jurisprudentie

Bopa 2024:

- Rb Gelderland, 29 maart 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:1822;
- Rb Noord-Holland, 5 maart 2024, ECLI:NL:RBNHO:2024:3117;
- Rb Gelderland, 11 april 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:2126;
- Rb Gelderland, 8 mei 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:2827;
- Rb Zeeland-West-Brabant, 26 juli 2024, ECLI:NL:RBZWB:2024:5121;
- Rb Midden-Nederland, 5 augustus 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:4727;
- Rb Amsterdam, 25 juli 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:4679;
- Rb Gelderland, 23 augustus 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:5749;
- Rb Midden-Nederland, 21 augustus 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:5097;
- Rb Zeeland-West-Brabant, 21 augustus 2024, ECLI:NL:RBZWB:2024:5780;
- Rb Gelderland, 29 augustus 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:5928;

27 maart 2025

- Rb Den Haag, 13 september 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:14503;
- Rb Midden-Nederland, 13 augustus 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:4951;
- Rb Midden-Nederland, 2 september 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:5244;
- Rb Gelderland, 14 oktober 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:6960;
- Rb Overijssel, 22 oktober 2024, ECLI:NL:RBOVE:2024:5423;
- Rb Rotterdam, 15 oktober 2024, ECLI:NL:RBROT:2024:10701;
- Rb Oost-Brabant, 29 oktober 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:5114;
- Rb Amsterdam, 28 november 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:7320;
- Rb Rotterdam, 4 december 2024, ECLI:NL:RBROT:2024:12281;
- Rb Midden-Nederland, 12 december 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:6862;
- Rb Rotterdam, 31 december 2024, ECLI:NL:RBROT:2024:13160;
- Rb Overijssel, 30 december 2024, ECLI:NL:RBOVE:2024:6981.

Bopa 2025:

- Rb Zeeland-West-Brabant, 23 januari 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:294;
- Rb Zeeland-West-Brabant, 23 januari 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:282;
- Rb Den Haag, 30 januari 2025, ECLI:NL:RBDHA:2025:1300;
- Rb Noord-Nederland, 25 februari 2025, ECLI:NL:RBNNE:2025:692;
- Rb Gelderland 25 februari 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:1477.

13.45 - 14.15 Selma van Velsen - Milieueffectrapportage

Selma van Velsen

Zelfstandig adviseur omgevingsrecht en rechter-plaatsvervanger Rechtbank Noord-Holland

Onderwerp

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Wat betekent dat voor de mer-regelgeving? Daarnaast wordt ingegaan op de relevante jurisprudentie van de afgelopen periode en toekomstige wet- en regelgeving (onder meer implementatie van REDIII).

Regelgeving

Omgevingswet en Omgevingsbesluit

Literatuur

- T. Röttscheid, M.a.a. Soppe, Jurisprudentie mer-beoordeling 2023, [Men R 2024/17](#)

Jurisprudentie

- ABRvS, 16 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3312, Stedelijke ontwikkelingsprojecten Eindhoven Lichthoven fase 2, met gastnoot S.M. van Velsen, [TBR 2023/33](#);
- ABRvS 13 maart 2024, 202202432/1/R1, ECLI:NL:RVS:2024:1048, met annotatie Externe veiligheid door J.H.K.C. Soer, en Milieueffectrapportage door R. Sillevius Smitt [JM 2024/85](#);
- ABRvS 3 april 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1383 (realiseren van 123 wooneenheden in het voormalig kloostercomplex geen stedelijk ontwikkelingsproject);
- ABRvS 19 juni 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2496 (een MER dat ouder is dan twee jaar kan aan een besluit ten grondslag worden gelegd, als zich na de totstandkoming ervan geen relevante ontwikkelingen hebben voorgedaan);
- ABRvS 18 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3745 (uit het feit dat een vergunning niet verenigbaar is met Europese regels, volgt op zichzelf geen verplichting voor het bevoegd gezag om een onherroepelijke vergunning in te trekken);
- ABRvS 18 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3744, annotatie Daan Korsse, TvAR 2024/8195;
- ABRvS 23 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4243 (geen samenhang omdat onderdelen van het hoogspanningsproject elk een eigen nut en noodzaak en een eigen tijdspad hebben);
- ABRvS 27 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4871 (een bestemmingsplan voor een stedelijk ontwikkelingsproject dat globale beoordelingsregels voor binnenplanse omgevingsvergunningen bevatte, was niet kaderstellend voor mer-(beoordelings)plichtige besluiten);
- ABRvS 15 januari 2025, zaaknr 202106451/1/R4 (geen toepassing artikel 6:22 Awb als geen inhoudelijke gronden zijn ingebracht);
- ABRvS 29 januari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:340 (vaststelling plan met plan-MER voorafgaande aan verlening vergunning voor project-mer(boordelings)plichtige activiteit is niet verplicht).

14.15 - 14.45 Jasper van Kempen - Water

Jasper van Kempen

**Bijzonder hoogleraar transdisciplinair waterrecht, Universiteit Utrecht
Senior beleidsmedewerker waterkwaliteit, ministerie van IenW**

Onderwerp

In dit blokje behandel ik de belangrijkste jurisprudentie op het gebied van het waterrecht sinds april 2024

Literatuur

- C.B.R. Suykens e.a. (red.), *Waterbeheer in de Lage Landen. Een rechtsvergelijking tussen Nederland en Vlaanderen*, [Koninklijk Nederlands Waternetwerk 2024](#).
- F.A.G. Groothuijse, 'De juridische gereedschapskist van het waterschap voor de bescherming en het herstel van beekdalen', [M en R 2025/18](#).

Jurisprudentie

- ABRvS 24 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:5404, M en R 2025/27, AB 2025/70;
- Rb Overijssel 8 januari 2025, ECLI:NL:RBOVE:2025:38;
- Rb Oost-Brabant 2 september 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:4125, AB 2025/71;
- ABRvS 12 februari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:454, ECLI:NL:RVS:2025:457 en ECLI:NL:RVS:2025:539;
- Rb Oost-Brabant 12 december 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:6260;
- Rb Rotterdam 7 februari 2025, ECLI:NL:RBROT:2025:1814;
- HvJ EU 25 april 2024, C-301/22, ECLI:EU:C:2024:347, AB 2024/184.

14.45 - 15.00 PAUZE

15.00 - 15.30 Tim Bleeker - Klimaattransitieplannen

Tim Bleeker

Klimaatjurist en universitair hoofddocent en coördinator van de master International Business Law: Climate Change and Corporations aan de Vrije Universiteit, Amsterdam.

Onderwerp

Op grond van nieuwe Europese wetgeving moeten bedrijven een zogeheten klimaattransitieplan opstellen en implementeren om hun strategie en activiteiten in lijn te brengen met de 1,5-gradendoelstelling van het Klimaatakkoord van Parijs. Deze inleiding biedt een beknopt overzicht van het doel, de vereisten en de meest recente ontwikkelingen rondom de klimaattransitieplanverplichting. Daarnaast wordt samen met de deelnemers gereflecteerd op een aantal onduidelijkheden en dilemma's die dit nieuwe instrument met zich meebrengt.

Literatuur

- T. Bleeker, Het CSDDDdebacle en de opkomst van het klimaattransitieplan, [M en R 2024/29](#);
- Robin Kautz, Klaar voor het Klimaattransitieplan, [Verslag A4CL Congres 2024](#);
- R.E. Kautz & T.R. Bleeker, 'Het klimaattransitieplan: over de implementatie van artikel 22 CSDDD in de Wivo', [Ondernemingsrecht 2025/28](#).

15.30 - 16.00 Teun Verstappen - Gewasbeschermingsmiddelen

Teun Verstappen

Senior jurist bij Omgevingsdienst Brabant Noord

Onderwerp

In deze bijdrage wordt ingegaan op de spuitzone problematiek, de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden en op de mogelijkheden van regulering van gewasbeschermingsmiddelen op grond van het omgevingsplan en/of omgevingsverordening.

Literatuur

Pieter van der Woerd en Emile Sangster, 'Spuitvrije zones tussen woningen en landbouwgrond: wat kan wel en wat (nog) niet?', [Vastgoedrecht 2025/1, p. 8-15](#).

Jurisprudentie

- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 10 juli 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:6083
- Rechtbank Noord-Nederland, 2 oktober 2023, ECLI:NL:RBNNE:2023:3994
- ABRvS 22 november 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4331
- Rb Limburg, 8 mei 2024, ECLI:NL:RBLIM:2024:2330
- Rb Oost-Brabant, 19 juli 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:3440
- Rb Oost-Brabant, 23 augustus 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:3852
- Rb Noord-Nederland 24 oktober 2024, ECLI:NL:RBNNE:2024:4141
- ABRvS 6 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4503
- Rechtbank Noord-Nederland 6 maart 2025, ECLI:NL:RBNNE:2025:899

27 maart 2025

16.00 - 16.30 Jacco Karens - Verduurzaming gebouwde omgeving

Jacco Karens

Legal Consultant AT Osborne

Onderwerp

Er liggen genoeg ambitieuze doelstellingen voor verduurzaming van de gebouwde omgeving, zowel op EU- als nationaal niveau. Van hernieuwbare warmte tot biodiversiteit en vergroening. Maar hoe gaan we de komende jaren stappen zetten om ze te realiseren, het liefst in onderlinge samenhang? Tijdens mijn bijdrage wil ik daarop inzoomen en jullie meenemen in een aantal juridische vraagstukken bij verduurzaming van de gebouwde omgeving.

Literatuur

- J.J. Karens, *Verduurzamingsverplichtingen in het omgevingsplan, Juridische begrenzing van gemeentelijke struiking op de energietransitie in de gebouwde omgeving*, dissertatie, [Bouwrecht Monografieën, Instituut voor Bouwrecht, 2024](#).
-

Met dank aan

VAN DER FELTZ
advocaten

Stibbe

HABITAT
ADVOCATEN

De in dit programmaboekje gelinkte literatuur is via de digitale link naar het programmaboekje **tot 1 juli 2025** ter beschikking gesteld door:

Wolters Kluwer, Boom Juridische uitgevers, Sdu